

En feltundersøgelse af skolegangskulturen i Kantipur

Af Winnie Hollegaard

Indholdsfortegnelse:

1. Forord
2. Det første indtryk
3. Kantipur Skole som institution
 - 3.1 *Kantipur Skole*
 - 3.1.1 *At være lærer, far og farmer på en gang*
 - 3.1.2 *Hver dag er en hellig dag*
 - 3.1.3 *Monsunregnen*
 - 3.1.4 *Straf som motivation*
 - 3.1.5 *Fravær og de umiddelbare årsager dertil*
 - 3.1.6 *Samarbejdsforholdene lærerne imellem*
 - 3.2 *Forældrenes syn på Kantipur Skole*
 - 3.2.1 *Diskussion af problemidentifikationen i samarbejdsforholdet mellem forældre og skole*
 - 3.2.2 *Hvad kan gøres anderledes?*
4. *Vigtigheden af skolegang*
 - 4.1 *Det er vigtigt at gå i skole*
 - 4.2 *"Mine børn skal have mulighederne, jeg ikke havde"*

1. Forord

Denne artikel er udarbejdet med henblik på at styrke det nuværende skoleprojekt, som er etableret i forbindelse med udviklingsprojektet *Namuna Dalit Utthan Kantipur*. Det overordnede udviklingsprojekt har til formål at løfte tre små Dalit landsbyer i det nepalesiske lavland ud af fattigdom ved at skabe økonomisk vækst. Skoleprojektet er kommet til senere, efter landsbyens eget ønske om at skabe bedre engelsk undervisning på skolerne. Det langsigtede perspektiv ved at sende danske frivillige til Kantipur skole for at undervise i engelsk ses som en investering i at skabe bedre uddannelsesmæssige forudsætninger for børnenes fremtid.

Begrundelsen for at udarbejde en undersøgelse omkring skolegangskulturen i Kantipur er, at der findes åbenlyse kulturforskelle mellem vores danske forståelse af skolegang og den måde, hvorpå den nepalesiske skole er indrettet, særligt i en lille landsby som Kantipur. Som det vil fremgå af artiklens indledende afsnit, mærkede jeg selv allerede på førstedagen som volontør på landsbyskolen store kulturforskelle. Forinden mit eget første møde med Kantipur Skole havde tidligere volontørers dagbogsberetninger ligeledes beskrevet store forundringer omkring Kantipur Skoles indretning. Særligt temaer som skolens forhold til helligdage og lukkedage, elevers fravær samt straffemetoder gav anledning til undren og en lang række spørgsmål.

Undersøgelsens formål er derfor, gennem interviews med forældre til elever og lærere på Kantipur Skole, at frembringe viden omkring skolegangskulturen for derigennem at skabe større kulturforståelse. Dette for at mindske de mange spørgsmålstejn og forundringer, der må forekomme hos de fremtidige volontører og for at kvalificere skoleprojektet og indsatser ved et større forhåndskendskab til Kantipur Skole.

Til undersøgelsen udvalgte jeg fem familier efter konsultation med Kantipur Skoles fraværsoptællinger. Indra Gayak, Rekha Gayak, Amrita Darjee, Januka Gayak og Mithu Gayak.

Udvælgelsen af familier skete ud fra et kriterium og ønske om at interviewe familier, hvis børn er regelmæssige elever samt familier, hvis børn ikke er regelmæssige elever. På denne måde ville det blive mig muligt at se på, hvilke årsager, der kan ligge bag eventuelle fravær samt hvilke værdier, der spiller ind hos de forskellige familier i forhold til spørgsmål omkring blandt andet vigtigheden af skolegang. Jeg fandt frem til fem familier, hvoraf tre har børn, der ifølge skoleoptællingerne fremmøder regelmæssigt i skole og to familier, hvis børn har et registreret mindre eller større skolefravær. De udvalgte familier anses i indeværende undersøgelse for værende repræsentative for Kantipur, hvilket vil sige, at der på baggrund af de fem interview kan udledes generelle forskrifter for, hvad skolegang betyder for familierne i landsbyen.

Endvidere er undersøgelsen blevet til gennem interviews med to lærere, begge ansatte på Kantipur Skole. En uddannet lærer samt en assistent lærerinde. Interviewene med lærerne har været nyttige i forhold til at indsamle praktiske informationer omkring skolens indretning og baggrund, samt for at kunne stille mere dybtgående spørgsmål omkring, hvordan de vurderer skolegangen, skolen som helhed samt vigtigheden af deres egen funktion som lærer.

Temaer, som fx skolens brug af straf, kønsmæssig forskelsbehandling og årsager til elevers fravær, der forinden udarbejdelsen af interviewene var årsag til forundringer, har været omdrejningspunkter i interviewguiderne til brug ved både interviews med familierne og lærerne. Det har været afgørende, så vidt muligt ikke at være forudindtaget omkring spørgsmålene og lade forforståelser styre roret. Ved at interviewe begge "lejre" har det været muligt at se på, hvordan forskellige interesser kan spille ind, og hvordan de to parter kan have forskellige opfattelser af sammenhænge.

Til hjælp i forhold til selve udførelsen af interviewene har jeg haft assistance af en sociologi- og antropologi studerende kvinde fra Kathmandu, der har fungeret som tolk ved alle interviews uanset den interviewedes engelskkundskaber. Brugen af tolk har muliggjort mere nuancerede svar og mindske af sproglige misforståelser.

2. Det første indtryk

Det første indtryk efterlader altid spor, hvad end det er positivt, negativt eller noget derind imellem. Dette gælder også for mit møde med Kantipur Skole. På tredjedagen af Trines (min rejsekammerat, uddannet folkeskolelærer og ligeledes volontør i skoleprojektet) og mit to måneders lange ophold i den lille nepalesiske landsby Kantipur, træder vi ind ad døren til lærerværelset på landsbyskolen. Lærerne er fremmødte og det samme er tyve elever i skoleuniform, men det regner og skolen erklæres for lukket.

Lærerværelset er et stort lokale med adskillige meter til loftet, der er fyldt af edderkoppespind og andet smuds. På væggene hænger tilfældige, iturevne plakater, fem forskellige kalendere, hvorimellem der hersker uoverensstemmelse omkring helligdages tid og sted. Der hænger gammelt, slidt legetøj og i midten af lokalet står et bord med blå plastikhavestole rundt om. Det ser faldefærdigt ud, og vi får et indtryk af at være ankommet til en underbemidlet skole, hvor tingene lades stå til og hvis udseende samt interiør forsømmes i stor grad. I dette lokale skal et indledende møde finde sted. Vi velkommes af lærerne, men luften emmer ikke ligefrem af begejstring og energi, til trods for deres glæde over vores tilstedeværelse. På mødet udveksles kortfattede praktiske informationer og det aftales, at vi skal tilbringe de næste 14 dage med undervisning her. Yderligere information samt præsentation af skolen og dens indretning finder ikke sted, og der breder sig en henslængt og doven stemning i lokalet. Vi går hjem uden egentlig at vide, hvad vi står overfor. Tusinde spørgsmål fylder vores hoveder - lige fra specifikke spørgsmål omkring vores ophold på Kantipur Skole, såsom: Hvad er Kantipur Skoles ønsker for vores ophold? Har eleverne særlige behov, og er der centrale temaer, vi bør undervise i? Hvordan kan vi gribe de næste 14 dage bedst an, så vores korte ophold skal give mest mulig mening? Men særligt for mit vedkommende trængte sig også spørgsmål på omkring, hvad det egentligt vil sige at gå i skole i en lille nepalesisk landsby. Er det ligesom i en hvilken som helst dansk folkeskole? Inddrages familierne i skolens anliggender? Hvorfor har skolen lukket, når nu både børn og lærere er fremmødte? Hvordan ser fraværstatistikkerne ud – og hvilke årsager ligger til grund for fravær?

Efter dette første møde glædede jeg mig allerede til at få indsamlet mere viden gennem de planlagte interviews, til at få besvaret de mange spørgsmål, der optog mine tanker.

Interviewene har resulteret i mange personlige historier og holdninger til mine spørgsmål, hvilket har nødvendiggjort at se overordnet på, hvilke mønstre og temaer, der har dannet sig, for derudfra at identificere sammenhænge og problematikker, der kan være medvirkende til større indsigt i skolegangskulturen i Kantipur. De følgende afsnit vil således præsentere den viden om skolegangskulturen, der kan udledes efter bearbejdelsen af interviewene.

3. Kantipur Skole som institution

I indeværende afsnit vil jeg tematisere og præsentere den mest centrale viden omkring selve Kantipur Skole som institution og de problematikker, som har været identificerbare. Adskillige af interviewguidernes spørgsmål er gået på at indfange, hvordan både lærer og forældre oplever Kantipur Skole. Overordnet set har alle svar været medvirkende til at male et billede af Kantipur Skole som værende en skole, eleverne er glade for at gå på, og hvor elevernes forhold til lærerne er positivt.

3.1 Kantipur Skole

For at opnå større forståelse af skolegangskulturen er en mere dybtgående præsentation samt kendskab til Kantipur Skoles vilkår og indretning nødvendig (se også faktaboksen på side 12).

Kantipur Skole er en lille landsby skole, med kun tre uddannede lærere ansat til at forestå undervisning i første, anden og tredje klasse. Dette vilkår besværliggør situationer, hvor en eller flere af lærerne ikke kan være til stede af forskellige årsager. Assistent lærerinden kan træde til i disse tilfælde, men er ikke uddannet. Det er sket adskillige gange under mit eget ophold på Kantipur Skole, at der har været lærermangel, hvor klasser sidder uden lærer. Kapacitetsproblematikken forårsager endvidere, at lærerne hver især må undervise i samtlige fag, til trods for ikke at besidde tilstrækkelige kompetencer. Det fremgår af et interview med Siddhi Lal Gayak (fremover SL), der er uddannet lærer, at især engelsk undervisning lider under lærernes utilstrækkelige kundskaber. Eftersom det er nødvendigt at undervise i alle fag, forklarer SL ligeledes, at et ønsket individfokus på eleverne besværliggøres. Lærerne kender alle eleverne men har ikke tid eller ressourcer til at orientere sig mod eleverne enkeltvis i undervisningen. Man kan stille sig selv det spørgsmål, hvorledes dette kan få konsekvenser for de dårligst stillede elever, som i sagens natur burde modtage specialundervisning?

3.1.1 At være lærer, far og farmer på en gang

Kantipur er en landsby, hvor kun ganske få har indkomst qua et ordinært arbejde, som eksempelvis lærer. De fleste er farmere, autodidakte håndværkere, og kvinderne er hårdtarbejdende husmødre.

SL fortæller i det respektive interview, at kvaliteten af hans undervisning ikke altid er god nok, grundet manglende undervisningsforberedelse, da han som de andre mænd i landsbyen også er farmer, og efter

endte skoleundervisning skal i marken eller har gøremål i forbindelse med udviklingsprojektet, for hvilket han er udnævnt formand. SL ser et stort problem i ikke at have tid til at forberede undervisning, da det forringer kvaliteten og kreativiteten. Han oplever ligeledes, at de andre lærere heller ikke forbereder undervisningen, men blot følger undervisningsmaterialets gang. En mulig løsning på dette problem kunne ifølge SL være at forlænge skolens åbningstid med 10-20 minutter – et tidsrum, der kunne udnyttes til at forberede den næste dags undervisning. Skolens rektor ønsker dog ikke at imødekomme dette ønske.

3.1.2 Hver dag er en hellig dag

Nepal er ikke som Danmark et sekulariseret land. Religion er afgørende for mange aspekter af nepaleseres hverdag, og religion har derfor også stor indflydelse på, hvordan skolens kalendere er udformet. Foruden hovedreligionen hinduisme, hersker også buddhismen, og disse to religioner til sammen gør, at de mange guder skal fejres. Således er der mange festivaler og helligdage indlagt i skolens kalendere, hvilket er fuldt ud acceptabelt og en spændende del af den nepalesiske kultur. Dog kan de mange helligdage få konsekvenser for og være kilde til irritation hos volontører, da der ikke altid kan forefindes konsensus omkring, hvornår helligdagene finder sted, da skolen har flere forskellige kalendere. Dette vilkår kan i praksis skabe forvirring, og for volontørerne må det anses for værende centralt at have øje for dette i planlægningen af undervisningsforløbet, og så tidligt som muligt få klar besked omkring, hvornår helligdagene er indlagt.

3.1.3 Monsunregnen

Placeret i monsunregnets bælte, er Nepal, og dermed Kantipur, i regnsæsonen uden indflydelse på naturens forårsagelser. Kantipur strækker sig over et stort areal, og man kommer frem ad små stier, gennem rismarker, små skrænter, og der findes ingen cementerede veje. I regnsæsonen kan det være farligt og svært - for ikke at sige umuligt - at komme frem til skolen på grund af mudrede stier, jordskred og dybe vandløb. Naturens vilje har således stor betydning for elevernes fravær og er et vilkår, der hører med til at leve på primitiveste vis i en lille, fattig landsby.

3.1.4 Straf som motivation

I Danmark er det ved lov forbudt at udøve fysisk straf i skoleregi. I Nepal findes ingen lov herom, og selvom elever ikke straffes i samme grad som i tidligere tider, findes det stadig. Også på Kantipur Skole.

Gennem interviewet med assistent lærerinde Bishnu Bhandari fremgår det, at straf forekommer på Kantipur Skole, og særligt Bhairab Adhikari, der er uddannet lærer, praktiserer for meget straf. Hun fortæller, at fysiske straffemetoder er bestående af straf med pind/stav, lussinger og hiven i øre og hår. Fysisk straf udøves primært i forbindelse med elever, der ikke har lavet - eller ikke har lavet *korrekte* –

lektier, eller i forbindelse med elever, som er ulydige og kommer for sent. SL forklarer yderligere, at elever kan udeblive, hvis de vil ankomme for sent, af frygt for at modtage straf.

De to interviewede lærere fortæller enstemmigt, at straf ikke er godt. Særligt SL ligger stor vægt på ikke selv at udøve fysisk straf, men forklarer, at han i stedet konfronterer eleverne. Straf er ifølge begges udsagn ydmygende og har mental indvirkning på elevernes skolepræstationer. Trods disse udsagn fortæller Bishnu, at straf også kan virke motiverende, hvilket er årsagen til, at det stadig praktiseres. Hun oplever, at straf motiverer, idet fx Bhairab's klasse er meget talentfulde og at straf medfører et mere stabilt elevfremmøde. "Hvad kan vi ellers gøre?" siger hun i løbet af interviewet. Hun oplever, at konsultation og verbal konfrontation som modstykke til fysisk straf ikke har nogen virkning og ikke i samme grad motiverer.

3.1.5 Fravær og de umiddelbare årsager dertil

Forinden interviewene har den vigtigste årsag til iværksættelsen af indeværende undersøgelse været oplysninger fra tidligere volontører, der har iagttaget et stort fravær og stillet sig undrende heroverfor. Endvidere har en gængs teori, der går på, at mange unge Dalit piger skal hjælpe til i hjemmene, hvorved deres skolegang forsømmes, været en forforståelse og en umiddelbar årsagsforklaring til det store fravær.

På Kantipur Skole føres dagligt fravær, som indberettes halvårligt til et "Ressource Center". Under mit eget ophold på Kantipur Skole foretog jeg optællinger af fremmødte elever. Hver dag var der i alle tre klasser et fast fravær, der ligger over gennemsnittet for, hvor mange børn, der regelmæssigt er fraværende i danske folkeskoleklasser.

Adskillige spørgsmål i interviewene har gået på at få større vished omkring årsagerne til det øjensynlige antal af fraværende elever. SL fortæller, at han som lærer ikke i alle tilfælde har en klar fornemmelse af årsagerne til fravær, til trods for, at de fraværende elever konfronteres og registreres. Dog anser han de primære årsager til fravær som værende i forbindelse med den føromtalte regnsæson, hvor mange elever har svært ved at nå frem til skolen, og derfor i længere tid kan være forhindret. Også den føromtalte frygt for fysisk straf, hvis ikke man har lavet lektier eller for sen afgang til skole, fortæller han, er årsag til elevens fravær. En anden årsag til fravær kan illustreres ud fra Amrita Darjee's historie. Amritas søn har et registeret stort fravær, og ifølge hende skyldes dette, at hendes søn på halvvejen til skolen møder andre drenge fra skolen, som opfordrer til pjæk og leg i skoven fremfor at gå i skole. Hun fortæller, at hvis hendes søn ikke adlyder drengene, får han bank, eller de tager hans skoleting. Hendes søn er adskillige gange kommet hjem med blodnæse efter opgør med drengene. Hendes beretning er ikke enestående, da denne årsag til fravær bekræftes af både SL samt Bishnu. Begge forklarer de, at en årsag til fravær – og en kausal forklaring på, hvorfor flest drenge har fravær på Kantipur Skole – er drenges pjæk og leg i skovene. Bishnu angiver frygten for fysisk straf som årsag til pjækkeriet, da flere drenge end piger ikke laver deres lektier. Sidstnævnte forklarer, at ikke alle forældre er vidende omkring dette, da deres børn tager afsted i skoleuniform om morgenen og begiver sig til skole, men ikke altid når frem. Amritas historie og oplysningerne fra lærerne konstaterer en central ting. Flest drenge har fravær

på Kantipur Skole, og således kan den umiddelbare årsagsforklaring omkring flest piger, havende fravær, afkræftes.

3.1.6 Samarbejdsforholdet lærerne imellem

Under de to interviews med lærerne fra Kantipur Skole fremkommer interessante fortællinger, som viser to forskellige opfattelser af Kantipur Skoles lærerteam. SL, der er Kantipur Skoles eneste ansatte fra Dalit kasten, oplever ikke en god stemning og samarbejde blandt lærerne. Han føler, at nye tiltag og ideer fra hans side ignoreres af samtlige øvrige lærere, der alle tilhører højkasten. SL angiver sin Dalit baggrund som årsag til det manglende samarbejde og som årsag til, hvorfor han ikke føler sig hørt. Modsat denne beretning står Bishnu's oplevelse af samarbejdsforholdet på lærerværelset. Hun oplever et godt samarbejde, hvor alle opleves lige kompetente. Kasteforholdene får i denne hensigt indflydelse på, hvordan de enkelte lærere føler sig hørt eller overset.

Bishnu angiver dog, at hun ser en problematik ved skolens ledelse. Der oplyses, at Kantipur Skoles rektor ikke er bosiddende i Kantipur Community, hvorfor han opleves ikke at se en vigtighed i at løse eventuelle problemer i Kantipur Skoles regi, da det ikke har direkte indflydelse på hans egen hverdag og familie. Ifølge begge informanter opleves skolens ledelse derfor som roden til, at nye tiltag ikke godtages. Rektor gør det, han er pligtig til og tildeler ikke tid eller ressourcer til arbejdsopgaver ud over de strengt nødvendige. Ledelsesproblematikken har ifølge SL adskillige gange været til debat blandt de øvrige lærere, uden at det har båret frugt. En rettelse af kritik af ledelsen skaber blandt lærerne frygt for at miste deres arbejde, hvorfor der går med stille døre. Bishnu var af denne grund bekymret, hvorvidt hendes svar på interviewspørgsmålene ville få konsekvenser for hendes arbejde.

3.2 Forældrenes syn på Kantipur Skole

Som det indledende fremgår, oplever forældrene generelt, at Kantipur er en god skole, da deres børn er glade for at gå i skole. Dog tager det ikke lang tid, førend der kan identificeres nogle centrale issues qua særligt fire af de fem interviews.

På Kantipur Skole afholdes ikke personlige møder mellem forældre og familier, a la danske forhold med skole-hjem samtaler. Forældrene oplever heller ikke, at de bliver inddraget i tilstrækkelig grad i forhold til børnenes skolegang. Amrita, mor til dreng i 1. klasse, fortæller blandt andet, at selv om det er registreret, at hendes søn har et stort fravær, og at hun selv regelmæssigt kontakter skolen for at snakke om problemet, tages der fra lærernes side ikke affære på baggrund af henvendelserne. Ud over Amrita, beretter andre af de interviewede forældre om lignende tilfælde, hvor de ikke føler nogen hjælp fra skolens side ved deres børns åbenlyse fravær eller problemer. Indra Gayak, mor til dreng i 3. klasse og medlem af skolekomiteen, går så langt som at sige, at den manglende kommunikation og det manglende samarbejde mellem skole og familier er et problem, der optager alle forældre til børn på Kantipur Skole. Ifølge Indra ville tovejskommunikation ikke blot give forældrene større vished om deres

børns skolegang, men også forbedre børnenes skolegang. Al "skylden" placeres dog ikke ved skolen. Forældrene vedkender sig alle deres eget ansvar som forældre, et ansvar for selv at gå til skolen, når der hersker problemer. Men fælles for alle er, at de ikke oplever, at lærerne tager deres del af ansvaret i at samarbejde, når der er problemer med børnenes skolegang. Forældrene efterspørger summa summarum mere personlig kontakt, skole og familie imellem. Af interviewene fremgår det således, at der ikke afholdes personlige møder. Til gengæld oplyses det, at der på Kantipur Skole afholdes gruppemøder. Til trods herfor, oplever ikke alle forældrene at blive indkaldt til disse, da møderne kun er for de mest højtstående familier. Igen et spørgsmål om kaste? Ved heller ikke at blive indkaldt til gruppemøder svækkes kommunikationen imellem familier og skole yderligere. Den manglende kommunikation medfører for forældrene at se, at de ikke har megen viden omkring deres børns skolepræstationer, og om de klarer sig godt. Flere af forældrene havde svært ved at svare på spørgsmålet om, hvordan deres børn klarer sig i skolen. Al kommunikation mellem skole og forældre går gennem eleverne, og eftersom kommunikationen ikke er direkte mellem forældre og skole, ser enkelte af familierne også miskommunikation som et problem. Miskommunikation, der til forskel fra manglende kommunikation går på, at de informationer, som skolen giver til eleverne ikke er korrekte eller er lette at misforstå. Flere af forældrene har oplevet adskillige episoder, hvor der hersker tvivl om lærernes tilstedeværelse, om skolen er lukket eller ej på grund af helligdage eller regnvejre. Man kan også stille sig selv spørgsmålet, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at lade al information gå gennem små børn fra 1.-3. klasse? Er de i stand til at videregive korrekte informationer, og hvad med de tilfælde, hvor børnene har et stort fravær og ikke modtager oplysningerne?

3.2.1 Diskussion af problemlidentifikationen i samarbejdsforholdet mellem forældre og skole

Forældrene ser et stort problem i ikke at blive inddraget tilstrækkeligt i skolesammenhænge. Gennem interviewene blev de to udvalgte lærere konfronteret med denne problemlidentifikation.

SL genkender den problematik, som forældrene fortæller om. Han illustrerer problematikken således, at kontakten mellem skole og forældre for ham at se er så lille som neglen på en finger. Han fortæller, i overensstemmelse med forældrenes oplevelse, at der aldrig afholdes forældremøder, og at forældrene ikke informeres om deres børns skolegang, medmindre han som "privatperson" uden for skolens åbningstid møder forældrene på gaden og taler med dem uofficielt om børnene. SL ønsker mere kontakt med forældrene, da han også ser en nødvendighed heraf. Han ser, at forældrene har et ansvar for børnenes skolegang og velbefindende, men at hans rolle som lærer ligeledes fordrer at tage ansvar for børnenes skolegang.

Det interessante diskussionselement opstår imidlertid i interviewet med Bishnu, som har en anden opfattelse af sammenhænge og generelt forstår samarbejdsproblematikken og den manglende kommunikation på anden vis. Ved præsentationen af forældrenes holdning til det manglende samarbejde, kan Bishnu ikke genkende dette billede. Hun oplever derimod et godt samarbejde med forældrene og fortæller, at hun selv afholder møder med forældrene i tilfælde af problemer, selvom skolen ikke som udgangspunkt udbyder personlige møder. Ifølge Bishnu eksisterer der således intet

problem omkring at tage hånd om elevens problemer, da hun efter forældres henvendelser snakker med dem om problemet. Det reelle problem ligger derimod andetsteds. Ifølge Bishnu er det centrale problem i forholdet mellem skole og forældre, at forældrene ikke kommer til de møder, som de indkaldes til, fx i form af gruppemøder. Hun oplever, at forældrene ikke bekymrer sig om børnenes skolegang, da de ikke møder frem til møderne. Endvidere ser Bishnu intet problem ved at lade information gå gennem eleverne. Der kan ske en "svupper" angående ikke-korrekte informationer, men hun erfarer ikke, at der er noget miskommunikationsproblem, som forældrene fortæller om. Hun ser intet behov i at informere forældrene direkte omkring praktisk information omkring fx helligdage, da denne information i forvejen forløber fint igennem eleverne.

3.2.2 Hvad kan gøres anderledes?

Der kan identificeres en uoverensstemmelse mellem lærerne (og lærerne internt) og forældrene i deres syn på sammenhænge. Et eksempel være sig Bishnu, der oplever, at forældrene ikke gider møde frem, hvorimod Indra oplever ikke at blive inviteret til møderne. Disse forskelle i forståelsen af det reelle problem besværliggør en eventuel løsning på problemet. Indra frembringer undervejs i interviewet en mulig løsningsform, nemlig at alle forældre til elever på Kantipur Skole samles til et stormøde på skolen, hvor det sammen med lærerne kan diskuteres, hvad der kan gøres anderledes. Også Rekha Gayak, mor til to piger i henholdsvis 1. og 3. klasse, frembringer en mulig løsningsform i form af en art kontaktbogsordning, da personlige møder er for ressourcekrævende for både forældre og lærere. Ved at føre kontaktbog kan alle informationer, praktiske såvel som individuelle i forhold til den enkelte elev, løbe gennem denne.

Da de to lærere præsenteres for disse to forslag forklarer særligt SL, at det ikke vil være muligt at løse problemet, så længe den nuværende rektor er til stede. Ifølge både SL og Bishnu tillader rektor ikke nye tiltag, hvilket også vil sige afholdelsen af forældremøder eller afsættelse af tid til et stormøde. Han skal godkende tiltag som disse, hvorfor særligt SL er skeptisk. Dog giver SL udtryk for, at han synes om kontaktbogsideen, som ifølge ham lettest vil kunne indføres uden problemer med ledelsen.

Derfor bør der arbejdes videre med ideen om indførelse af kontaktbøger på Kantipur Skole. Hvilket formål skal den have? Hvilke informationer skal udveksles gennem kontaktbogen? Praktiske informationer, som fx lukket skole, helligdage? Årsager til børnenes fravær? Elevernes manglende udførelse af lektier?

4. Vigtigheden af skolegang

Interviewene har ikke udelukkende drejet sig om, hvorledes lærerne og familierne oplever selve Kantipur Skole som institution. Adskillige spørgsmål har yderligere drejet sig om blandt andet forældrenes egen skolebaggrund, deres ønsker for børnenes fremtid, deres forhold til køn, arbejde og

skolegang. Spørgsmål, der til sammen giver et helhedsindtryk af, hvad der vurderes som essentielt for landsbyens børn.

Efter de veloverståede interviews og bearbejdelsen deraf, sidder jeg tilbage med et stærkt indtryk af at have mødt en kultur og et samfund, hvor skolegang er afgørende, men ikke taget for givet. I Danmark kender vi skolegang som ikke blot en rettighed, men også som en pligt. Skolegang kan med andre ord tages for givet. I Nepal er skolegang ikke forbundet med den samme selvfølgelighed, til trods for en national politik, der vil, at skolegang til og med 5. klasse er en fundamental rettighed.

I de følgende underafsnit vil jeg tematisere og præsentere historier fra familiernes hverdag, som vidner om, i hvor stor grad børns skolegang er betydningsfuld - mere betydningsfuld end nogensinde - for landsbyens familier.

4.1 Det er vigtigt at gå i skole

Hvad enten den interviewede families børn har været regelmæssige eller ikke regelmæssige elever, hersker der ikke tvivl. Skolegang er vigtig. Som det fremgår af interviewene og tidligere i indeværende artikel (jf. punktet om fravær og årsager dertil) kan teorien om pigers skolefravær på grund af hjemmearbejde afkræftes. Rekhas historie kan være medvirkende til at forstå, hvorfor denne teori vinder mindre og mindre indpas i Kantipur. Ifølge Rekha (men også andre af forældrene) tillader forældre ikke længere at holde børnene hjemme for at de kan deltage i hjemme- og markarbejdet. Hun forklarer, at det hører sig fortiden til, at drenge har større forrangs adgang til at gå i skole, mens piger skal hjælpe til i hjemmet. I dag anses begge køns skolegang for lige vigtig, da begge køns muligheder for videre studie er de samme. Under alle interviewene går det også igen, at forældrene ikke godtager deres børns eventuelle fravær. Hvis fravær anses tager forældrene affære, og i særlig alvorlige tilfælde, som fx i Amritas tilfælde med en søn der er udsat for gruppepres, retter hun henvendelse til skolen for at få hjælp til at løse problemet.

4.2 "Mine børn skal have mulighederne jeg ikke havde"

Forklaringen bag, hvorfor skolegang er så essentiel for de interviewede familier, står klar og tydelig. Forklaringen er påfaldende ens i alle tilfælde, og kan bedst illustreres ud fra Indra's beretning. Indra, der under interviewet bryder sammen i gråd. Hun fortæller, at hendes to sønners skolegang er så vigtig for hende, da hun aldrig selv fik muligheden for videre skolegang. Hendes forældre havde ikke råd til at give hende skolegang til mere end tredje klasse, hvorefter hun måtte tages ud. Indra's historie er ikke unik. Af alle fem familier har ingen af forældrene haft skolegang efter femte klasse. Tiderne har ændret sig, og adgangen til skole er blevet lettere. Derfor vil familierne alle så vidt muligt sørge for, at deres børns skæbne bliver anderledes end deres egen. Børnene skal have mere skolegang og være i stand til at få et ordinært job. Indra er stærkt følelsespåvirket under interviewet, og det er tydeligt at mærke, at

det er en tung byrde for hende at bære, at hun ikke har mulighed for at kunne støtte hendes børns fremtid økonomisk.

At forældrene ikke selv har meget skolebaggrund, resulterer i, at det kan være svært for dem at hjælpe børnene med lektier. Enstemmigt ser forældrene dog en vigtighed i at opfordre børnene til at lave lektier dagligt. Især engelsk lektier er næsten umulige at hjælpe med, da stort set ingen forældre i Kantipur kan snakke engelsk. Ikke alle forældrene synes dog, at det er vigtigt at spørge til deres børns dag i skolen samt at snakke med børnene om eventuelle problemer i skolen.

Centralt står som det sidste, at selv om tiderne har forandret sig, lever familierne i Kantipur stadig under stærkt økonomisk pres og under svære vilkår. Både kastesystemet og forældrenes manglende ordinære indtægter besværliggør mulighederne for at hjælpe børnene til at få en uddannelse. Alle ønsker de, at deres børn skal have andre muligheder end dem de selv havde, og håbet lever i deres drømme, til trods for at realiteterne presser sig på.

Faktaboks: Kantipur Skole Highlights

- Kantipur Skole er en "Governmental Primary School", det vil sige, en statslig skole. Der undervises til og med 3. klasse
- I Nepal udbyder statslige skoler gratis skolegang til og med 8. klasse. Skolegang er en grundlæggende rettighed til og med 5. klasse (men ikke pligt!)
- Antal elever:
 - o Nursery Class: Ukendt
 - o Class 1 (6-7 år): 14 elever
 - o Class 2 (7-8 år): 17 elever
 - o Class 3 (9-10 år): 14 elever
- Antal lærer: 4 (Bhairab Adhikari, Siddhi Lal Gayak, rektor Krishna Bahadur Thapa samt nursery lærerinde Khadka Khattri). Endvidere er der ansat en ikke-uddannet assistent lærerinde, Bishnu Bhandari, der kan træde til i tilfælde af fravær.
- Der er skolegang på Kantipur Skole alle ugens dage, undtagen fridagen, lørdag
- En typisk skoledags forløb:
 - o Kl. 10: Morgensamling
 - o Kl. 10.15-10.30: 1. lektion starter
(i alt 6 lektioner à 45 minutter med lidt pause imellem)
 - o Kl. Ca. 13-13.30: 45 minutters pause
 - o Kl. 15.20: Skolen lukker
- Der undervises i blandt andet følgende fag/emner:
Nepalesisk, matematik, social-science, environment, health (fysical), population, to slags engelsk: Book English og Communicative English
- Elever, der består 3. klasse, tager til nærliggende Ayodhyapur Skole til og med 5. klasse, for dernæst at skifte til 6. klasse på Kharkatta Skole (1.-12. klasse).
- Lærernes uddannelse: For at blive lærer skal man have et lærercertifikat. Dette opnås enten efter gammel eller ny lov:
 - o Jf. gammel lov: Hvis ikke-bestået 10. klasse skal samles points. Hvis bestået 10. klasse skal man have 10 måneders teacher training.
 - o Jf. ny lov: 12. klasse skal bestås med fagfaglige relevante fag
- Finansiering: Alle uddannede læreres løn og skolemateriale betales af staten, Ministry of Education. Skolens vedligeholdelse, indretning og interiør betales af Community.

Læs mere om skole- og udviklingsprojektet på hjemmesiden: www.kantipur.dk